

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ЮСТИЦІЇ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВА ТА ЕКОНОМІЧНОГО СУДОЧИНСТВА
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЯ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

17 КВІТНЯ 2026

М. КИЇВ

УДК: 347.9

П 78

- П78 **Процесуальне право: тенденції, виклики, трансформація.** Збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (17 квітня 2026 р., м. Київ) / За заг. ред.: Ю. Д. Притики, О. З. Хотинської-Нор, В. В. Резнікової, О. О. Крижевської, А. С. Головачової. — Київ: ВД «Дакор», 2026, — 700 с.

ISBN 978-617-8588-12-0

У збірнику опубліковано матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Процесуальне право: тенденції, виклики, трансформація» (м. Київ, 17 квітня 2026 р.). Основними тематичними напрямками конференції стали: розвиток системи правосуддя на шляху забезпечення права на справедливий суд відповідно до вектору євроінтеграції; захист прав та інтересів суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану та в повоєнний період; еволюція цивільного процесуального права в умовах викликів воєнного стану та євроінтеграційних прагнень.

Для науковців, викладачів, суддів, адвокатів, здобувачів юридичної освіти та юристів-практиків.

Матеріали в збірнику подаються в авторській редакції.

УДК: 347.9

ISBN 978-617-8588-12-0

© Автори статей, 2026

© ТОВ «ВД «Дакор», 2026

ЗМІСТ

I. РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ НА ШЛЯХУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ВІДПОВІДНО ДО ВЕКТОРУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	22
<i>АВТОРГОВ Андрій</i>	
РЕАЛЬНЕ ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ ЯК УМОВА ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ПРАВОСУДДЯ	23
<i>БАНДУРКА Сергій</i>	
РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД ВІДПОВІДНО ДО ВЕКТОРУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	28
<i>БОНДАР Ірина, МАЛЯРЧУК Любов, СНІДЕВИЧ Олександр</i>	
ДОБРОВІЛЬНЕ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАВОСУДДЯ: АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ	33
<i>БОНДАРЄВА Марія, ОСТАПЕНКО Олександр</i>	
СУДОВЕ ТЛУМАЧЕННЯ І ПРИНЦИП ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ ...	40
<i>ЛЬЄНКО Владислав</i>	
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ОБ'ЄКТ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СПРАВЕДЛИВИЙ СУД В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	44
<i>КАЛАЧЕНКОВА Катерина</i>	
ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО СУДОВОГО ПРОЦЕСУ ЯК ГАРАНТІЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОСТУПНОСТІ ПРАВОСУДДЯ	47

ШВИДЕНКО Анна

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ: ПЕРСПЕКТИВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	230
--	-----

II. ЗАХИСТ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ СУБ'ЄКТІВ

ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА

В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	234
---------------------------------	------------

АНДРЕЄВА Олена

ПРОБЛЕМИ УКЛАДАННЯ ТА ВИКОНАННЯ МИРОВИХ УГОД У ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	235
---	-----

БАХУР Олександр

ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФІКСАЦІЇ ШКОДИ, ДОКАЗУВАННЯ ТА ОТРИМАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ СУБ'ЄКТАМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗА ЗБИТКИ, ЗАВДАНІ ЗБРОЙНОЮ АГРЕСІЄЮ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ	240
--	-----

БЕЛЯНЕВИЧ Олена

ПРОБЛЕМИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРАТУРОЮ ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	246
---	-----

БЕРЕСТОВА Ірина

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	253
--	-----

БОБКОВА Антоніна

ЩОДО МЕТИ УЗГОДЖЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ТА ПРИВАТНО- ПРАВОВИХ ІНТЕРЕСІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ	256
--	-----

БУТИРСЬКА Ірина

ОБМЕЖЕННЯ СТОСОВНО ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ВИЗНАНИХ БАНКРУТАМИ	261
--	-----

БЕРЕСТОВА Ірина,

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист
України, головний науковий співробітник Науково-
дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака
Національної академії правових наук України*

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ В КОРПОРАТИВНОМУ УПРАВЛІННІ ТА ПРАВАЗАСТОСОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

«Цифровізація постала одним із ключових чинників, що визначили характер суспільного розвитку у XXI столітті. Її динамічне зростання та поширення набули ознак глобальної інформаційної революції, яка дедалі потужніше впливає на політичну, економічну, управлінську, культурну та соціальну сфери життя» [4, с. 301]. Нині цифрова трансформація сьогодні охопила всі сфери людського життя, від комунікації та освіти до бізнесу та урядування. «Розвиток технологій завжди вносив в людське життя зміни, які, в свою чергу, змінювали суспільний устрій та суспільні відносини, видозмінювали людські цінності та вподобання. Цифрові технології додали цим змінам шаленого прискорення, коли суспільні трансформації ледь встигають за трансформаціями технологічними» [3, с. 215].

Йдеться, зокрема про стрімку цифровізацію бізнес-процесів, інтеграції асистивних технологій (технологій штучного інтелекту — далі ШІ) змінюють традиційні моделі корпоративного управління, алгоритмічні рішення дедалі

частіше впливають на стратегічне управління компаніями, комплаєнс-політики компаній, управління ризиками та взаємодію зі стейкхолдерами. Варто підкреслити, що у цьому аспекті абсолютно природним є те, що ефекти від впровадження всеохопної диджиталізації відчули й відносини корпоративного управління та всі форми юрисдикційних форм захисту прав — судові процеси, арбітраж та певною мірою медіацію — в тій частині, що не шкодить вибудовуванню довірливих відносин у процедурі примирення. Це, в свою чергу, актуалізує питання етичних стандартів використання технологій, прозорості алгоритмів у корпоративному управлінні та правозастосовній діяльності.

У корпоративному управлінні етичні принципи використання цифрових технологій зазнають послідовних трансформацій і концентровано зводяться до пошуку і встановлення балансу між інноваціями та захистом прав акціонерів, директорів кінцевих бенефіціарів, клієнтів та інших зацікавлених осіб, що мають правовий, економічний або соціальний інтерес у діяльності корпорації та здатна впливати на прийняття нею рішень або зазнавати їх наслідків. Наразі до ключових принципів, що розкривають етичні стандарти в корпоративному управлінні найчастіше виділяються: прозорість алгоритмічних рішень та підзвітність керівних органів за використання ІІІ; захист персональних даних та інформаційної безпеки; людський контроль над автоматизованими рішеннями.

Щодо правозастосування, варто виділити Висновок Консультативної ради європейських суддів (КРЄС) № 26 (2023): «Рухаючись вперед: використання асистивних технологій у судочинстві» [1], в якому не тільки детально окреслено правила і підходи використання судами асистивним технологій (допоміжних, а не функцій рецензування діяльності суду), а й наведено ряд застережень, викликів та ризиків, що стосуються насамперед трансформації етичних стандартів в діяльності суду. Зокрема, у п.77 зазначається, що «Зростання використання технологій тягне за собою велику за масштабами обробку даних, що може порушити права, захищені статтею 8 ЄКПЛ, у тому числі право на захист персональних даних. З точки зору технологічного дизайнування, впровадження та використання ці права повинні бути захищені. Такі заходи повинні також захищати від ризиків безпеки. Особливо це стосується конфіденційних даних у кримінальних і сімейних справах. Випадкове розголошення або протиправні дії зловмисників можуть поставити під загрозу безпеку даних і, зокрема, конфіденційність даних правосуддя[1].

Робота КРЄС у цьому напрямі продовжується, у грудні 2026 році очікується презентація наступного Висновку КРЄС № 29 (2026), що присвячений використанню ШІ в роботі суддів [5]. Щодо національних нормативних актів різного рівня, варто виділити Кодекс суддівської етики. Нещодавно в Україні було презентовано коментар Кодексу суддівської етики, стаття 16 якого встановлює, що «використання суддею технологій штучного інтелекту є допустимим, якщо це не впливає на незалежність та неупередженість судді, не стосується оцінки доказів і процесу ухвалення рішень та не порушує вимог законодавства. Цією нормою, з відсилкою до чинного законодавства, виділяється жорстка сукупність формальних та змістовних етичних меж використання ШІ, серед яких ключовими є неможливість використання ШІ для мотивувальної частини рішення та неможливість ШІ пропонувати результат справи [2, с. 184].

Список використаних джерел:

1. Висновок Консультативної ради європейських суддів (КРЄС) № 26 (2023): «Рухайчись вперед: використання асистивних технологій у судочинстві». Страсбург. 1 грудня 2023 року. URL: https://hcj.gov.ua/sites/default/files/field/vysnovok_kryes_no_26_neoficiynyy_pereklad.pdf.
2. Коментар до Кодексу суддівської етики / упоряд. Є. Краснов, О. Хотинська-Нор. Київ : ВАГТЕ, 2026. 268 с. URL: <https://rsu.gov.ua/uploads/article/komentar2603061320pbkce-af35f4321b.pdf>.
3. Кравченко А. А., Кизименко І. О., Красільнікова О. В., Гусева Н. Ю. Етика в цифровому суспільстві: виклики та перспективи. *Культурологічний альманах*. 2025. Вип. 1 (13), С. 215-232. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.1.24>.
4. Сіленко А. О. Цифровізація як чинник розвитку суспільства в інформаційну. *Держава і право*. 2025. Випуск 98. С. 301–313 DOI: 10.33663/1563-3349-2025-98-301.
5. Штучний інтелект у правосудді — допомога чи загроза судовому розсуду: думки суддів Верховного Суду. 11 березня 2026. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1987559/>.

Наукове видання

ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ, ТРАНСФОРМАЦІЯ

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Підписано до друку 17.04.2026 р.

Гарнітура Adobe Text Pro.

Формат 60×84 1/16.

Ум.-друк. арк. 40.69.

Електронне видання